

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 278. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679666080/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

MORALSKE TANKER

- hvasse Dom bragt din Galde i Bevægelse, og nu vil du drage din Pen mod Fjenden. Vent og se, hvad der bliver Bogens Bane og Skæbne. Maaske falder din Kritik til Jorden ved Folkets Dom. - *Lob, Løb.*
- S. 117. *Apologie*, Forsvarsskrift. - *dubieuse*, tvivlsomme. - *replicere* og *duplicere*, indgive første og andet Forsvarsindlæg. - *Deduction*, Fremstilling. - *clausulerer*, slutter. - *anseer sig*, underforstået: at besvares.
- S. 118. *Marius*, fra Plutark, *Apophthegmata Romanorum* (*Moralia* 202 D) eller *Marius' Liv*. - *Erasmus* fra Rotterdam (1466-1536), hollandsk, humanistisk Filosof. - *Grotius*, Hugo (1583-1645), hollandsk Reislærd. - *Scaliger*, Julius Cæsar (1484-1558), italiensk Polyhistor og Digter. - *Crescit etc.*, lat. en bevæbnet Sæd af Mænd voksede op. Ovid, *Metam.* 3, 110. - *Lilleput*, rettere Lilliput; Jonathan Swift's *Travels by Lemuel Gulliver* (1726), Part I. A Voyage to Lilliput. - *infestered*, angrebet. - *giøer*, bjæffer. - *Qvippe etc.*, Hævn er jo altid et uberydeligt, kraftløst og snævert Sinds Fryd. *Juvenal* 13, 189-91. - *Constantinus* den Store (274-337), romersk Kejser. - *Ephori*, Eforer, høje Embedsmænd i det gamle Sparta.
- S. 119. *Clazomeniske*, fra Klazomenai, jonisk Oldtidsby paa Lilleasiens Vestkyst. - *Arcesilaus*, Arkesilaos (ca. 315-240 f. Kr.), gr. Filosof. - *Anfægtning*, Kritik. - *haver jeg tiet stille*, Holberg hørte nu aldrig helt op med at forsvare sig over for Kritik. - *Oleum etc.*, lat. Jeg har spildt min Olie og Ulejlighed. *Plautus*, *Poenulus* 532. - *N. N. fecit*, lat. N. N. gjorde det. - *Poltron*, Kujon. - *Bravoure*, fr. Tapperhed. - *Qvid etc.*, lat. Hvis et Æsel slaar bag ud efter mig - underforstået: skulde jeg derfor stævne det for Retten? Overfaldet paa Sokrates fortælltes hos *Diogenes Laertios* 2, 5, 21.
- S. 120. *In etc.* En hellig Skolelov byder, at Præses i Disputationen skal forlade Katedret som Sejtherre. Men den hvem ingen kan overbevise med Ord har tabt. Den der indrømmer han er slaaet gaar som Sejtherre derfra. - *Diaphorius*, Holbergs Fejl for *Diaphorus*. Fra *Molière*, *Le Malade imaginaire* II, 5. - *Præceptum*, Forskrift. - *sette dig i Baroco*, faa det sidste Ord. Baroco er Navnet paa en af den logiske Slutnings Former.
- S. 121. *Testimonium*, Vidnesbyrd. - *Certificat*, Attest. - *Stadium Morale*, Menneskekundskab. - *Præses*, Disputationsdeltager, der forsvarer en Paastand. Modparten bestaar af *Opponent*; begge Parter er *Disputatorer*. - *Objectioner*, Indvendinger. - *Svadsighed*, Snaksalighed.
- S. 122. *termineres*, slutes. - *Uheld*, uheldige Tilstande. - *scholastisk*, formalistisk; spekulativ. *Den skolastiske Filosofi* i Middelalderen søgte paa Grundlag af den aristoteliske Filosofi at for-